

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

Аннотация к дипломной работе

**«Состав веществ экстрактов цветов каштана (*Aesculus hippocastanum* L.),
рябины (*Sorbus aucuparia* L.) и различных видов сирени (*Syringa*) и их
биологическая активность»**

Тарасюк Виктория Александровна

Научный руководитель:
кандидат биологических наук
В.П. Курченко

Минск, 2018

РЕФЕРАТ

СИРЕНЬ, РЯБИНА, КАШТАН, *SYRINGA* SPP., *Sorbus aucuparia* L., *Aesculus hippocastanum* L., ЦВЕТЫ, ЭКСТРАКТЫ, ВТОРИЧНЫЕ МЕТАБОЛИТЫ, ХРОМАТОГРАФИЯ, АНТИОКСИДАНТНАЯ АКТИВНОСТЬ

Цель работы – исследовать состав веществ из экстрактов цветов каштана, рябины и различных видов сирени.

Актуальность работы обусловлена необходимостью разработки новых лекарственных соединений, обладающих противоопухолевой, гипотензивной, антиоксидантной и противовоспалительной активностями.

Объект исследования – цветы *Aesculus hippocastanum* L., цветы *Sorbus aucuparia* L., цветы представителей рода *Syringa*. **Предмет исследования** – состав вторичных метаболитов в экстрактах цветов каштана, рябины и различных видов сирени.

В результате проведенного исследования получены экстракты цветов каштана, рябины и различных видов сирени, собранных в Московском районе г. Минска и Щомыслицкой Дубраве. По результатам анализа с использованием ГХ-МС определены наиболее часто встречающиеся вещества в экстрактах цветов сирени различных видов: дигидроацетон, глицерин, 1-ацетат-пропантриол, п-гексадекановая кислота, бензил-β-d-глюкозид, трифторацетат оксида линалола, 2-гидрокси-1-(гидроксиметил)этиловый эфир гексадекановой кислоты, β-этенил-бензолэтанол, тетраконтан. Часто встречающиеся вещества в экстрактах цветов каштана и рябины: дигидроацетон, глицерин, генейкозан, п-гексадекановая кислота, 2-гидрокси-1-(гидроксиметил)этиловый эфир гексадекановой кислоты, тетраконтан, γ-ситостерол. Наиболее высокая антиоксидантная активность установлена для цветов рябины. Это может быть связано с высоким содержанием оксикоричных кислот, флавонолов (особенно кверцетин). В результате изучения химического состава методом ВЭЖХ-МС в экстрактах цветов было идентифицировано 21 соединение. Из идентифицированных соединений преобладают кемпферол, кверцетин, кофейная кислота.

Структура дипломной работы. Дипломная работа состоит из введения, 3 глав (включающих обзор литературы, описание материалов и методов исследований, результаты экспериментальной работы и их обсуждение), заключения, списка использованных источников (63 наименования на 5 страницах), 2 приложения на 2 страницах. Работа изложена на 60 страницах, содержит 7 рисунков на 7 страницах и 10 таблиц на 15 страницах.

РЭФЕРАТ

БЭЗ, РАБІНА, КАШТАН, *SYRINGA* SPP., *SORBUS AUCUPARIA* L., *AESCULUS HIPPOCASTANUM* L., КВЕТКІ, ЭКСТРАКТЫ, ДРУГАСНЫЯ МЕТАБАЛІТЫ, ХРАМАТАГРАФІЯ, АНТЫАКСІДАНТНАЯ АКТЫЎНАСЦЬ

Мэта працы – даследаванне складу рэчываў у экстрактах кветак каштана, рабіны і розных відаў бэзу.

Актуальнасць працы абумоўлена неабходнасцю распрацоўкі новых лекавых сродкаў, якія валодаюць супрацьпухліннай, гіпотэнзіўнай, антыаксідантнай і супрацьзапаленчай актыўнасцю.

Аб'ект даследавання – кветкі *Aesculus hippocastanum* L., кветкі *Sorbus aucuparia* L., кветкі прадстаўнікоў роду *Syringa*. Прадмет даследавання – склад другасных метабалітаў ў экстрактах кветак каштана, рабіны і розных відаў бэзу.

У выніку праведзенага даследавання атрыманы экстракты кветак каштана, рабіны і розных відаў бэзу, сабраных у Маскоўскім раёне г. Мінска і Шчамысліцкай Дубровы. Па выніках аналізу з выкарыстаннем ГХ-МС вызначаны найбольш часта сустракаемыя рэчывы ў экстрактах кветак бэзу розных відаў: дзігідраацэтон, гліцэрын, гліцэрыны 1-ацэтат, n-гексадэканавая кіслата, бенза-β-d-гліказід, трыфторацэтат аксіда ліналола, 2-гідракісл-1-(гідракіслметыл)этылавы эфір гексадэканавай кіслаты, β-этэн-бензолэтанол, тетракантан. Часта сустракаемыя рэчывы ў экстрактах кветак каштана і рабіны: дзігідраацэтон, гліцэрына, генейказан, n-гексадэканавая кіслата, 2-гідракісл-1-(гідракіслметыл)этылавы эфір гексадэканавай кіслаты, тетракантан, γ-сітастырол. Найбольш высокая антыаксідантная актыўнасць ўстаноўлена для кветак рабіны. Гэта можа быць звязана з высокай колькасцю оксікорычных кіслот, флаванолаў (асабліва кверцетін). У выніку вывучэння хімічнага складу метадам ВЭЖХ-МС у экстрактах кветак было ідэнтыфікавана 21 злучэнне. З ідэнтыфікаваных злучэнняў пераважаюць кемпферол, кверцетін, кававая кіслата.

Структура дыпломнай працы. Дыпломная работа складаецца з уводзін, 3 частак (уключаючых агляд літэратуры, апісанне матэрыялаў і метадаў даследаванняў, вынікі эксперыментальнай работы і іх абмеркаванне), заключэння, спісу выкарастанай літаратуры (63 наймення на 5 старонках), 2 прыкладання на 2 старонках. Праца змяшчаецца на 60 старонках, уключае 7 малюнкаў на 7 старонках і 10 табліц на 15 старонках.

RESUME

LILAC, ROWAN, CHESTNUT, SYRINGA SPP., SORBUS AUCUPARIA L., AESCULUS HIPPOCASTANUM L., FLOWERS, EXTRACTS, SECONDARY METABOLITES, CHROMATOGRAPHY, ANTIOXIDANT ACTIVITY

Aim of research – to investigate the composition of substances from extracts of chestnut flowers, rowan flowers and flowers various kinds of lilac.

Relevance of the work is due to the need to develop new drug compounds that possess antitumor, hypotensive, antioxidant and anti-inflammatory activities.

The object of the research is *Aesculus hippocastanum* L. flowers, *Sorbus aucuparia* L. flowers, representatives of the genus *Syringa*. **The subject of the research** is the composition of the secondary metabolites in extracts of chestnut flowers, rowan flowers and flowers of various kinds of lilac.

As a result of the research, extracts of the plant material collected in the Moscow district of Minsk and Shchomyslitskaya Dubrave were obtained. Based on the results of the analysis using GC-MS, the substances that most frequently encountered in the extracts of lilac flowers of various types are: dihydroacetone, glycerol, glycerol 1-acetate, n-hexadecanoic acid, benzyl- β -d-glucoside, linalol oxide, trifluoroacetate; hexadecanoic acid, 2-hydroxy-1-(hydroxymethyl) ethyl ether, benzene ethanol, β -ethenyl, tetracontane. Substances that often found in chestnut and rowan extracts are: dihydroacetone, glycerin, geneicosane, n-hexadecanoic acid, hexadecanoic acid, 2-hydroxy-1-(hydroxymethyl) ethyl ether, tetracontane, γ -sitosterol. The highest antioxidant activity was established for the extracts of the sorb flowers. This can be associated with a high content of oxycinnamic acids, flavonols (especially quercetin). As a result of the chemical composition analysis by the HPLC-MS method, 21 compounds were identified in flower extracts. Kaempferol, quercetin, caffeic acid predominate among the identified compounds.

The structure of the diploma thesis. The diploma thesis consists of an introduction, 3 chapters (including a review of literature, a description of materials and methods of research, the results of work and their discussion), conclusion, a list of references (63 items on 5 pages), 2 applications on 2 pages. The work is presented on 60 pages, contains 7 figures on 7 pages and 10 tables on 15 pages.